

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken

Persoonsgegevens

nota

Aanbieding rapport evaluatie giftenaftrek

Datum

12 maart 2024

Notanummer

2024-0000190993

Bijlagen

1. Evaluatierapport
2. Aanbiedingsbrief

Aanleiding

De evaluatie giftenaftrek is inmiddels afgerond (bijlage 1). Bijgevoegd vindt u een concept-brief om het rapport aan de Tweede Kamer aan te bieden (bijlage 2)

Beslispunten

1. Gaat u akkoord met bijgevoegde aanbiedingsbrief? Zo ja, dan vragen wij u die te ondertekenen.
2. Gaat u akkoord met actieve openbaarmaking van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Fiscale regelingen dienen op grond van de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek periodiek te worden geëvalueerd. De laatste evaluatie van de giftenaftrek dateert uit 2016.
- De evaluatie is uitgevoerd door SEO economisch onderzoek en ziet op de doeltreffendheid en doelmatigheid van de giftenaftrek over de periode 2016-2021. Daarnaast is expliciet gevraagd naar beleidsopties, waaronder het systeem van matching. Dit is een systeem zoals het Verenigd Koninkrijk dat hanteert waarbij de overheid kort gezegd iedere gift ophoogt met 25%.
- De voornaamste conclusies zijn:
 - De giftenaftrek is doeltreffend, omdat het geven stimuleert.
 - De giftenaftrek is niet doelmatig, omdat er door de giftenaftrek weinig extra wordt gegeven in verhouding tot de budgettaire lasten voor de overheid.
 - Omvorming van de giftenaftrek naar een geefsubsidie (matching) lijkt een kansrijke beleidsoptie om de doelmatigheid te verhogen, de uitvoeringslast voor de Belastingdienst te verminderen en het gemak voor belastingplichtigen te verhogen.
- Gezien de demissionaire status van het kabinet wordt in de aanbiedingsbrief aangekondigd dat de inhoudelijke kabinetsreactie wordt overgelaten aan een nieuw kabinet.

20.03.24
ja
ja
Muc

Toelichting

Samenvatting bevindingen

- De giftenaftrek is doeltreffend omdat het geven stimuleert, waarbij het effect op geefgedrag verschilt tussen gevers. Het gedragseffect is het sterkst bij grote gevers.
- De giftenaftrek is niet doelmatig, omdat een deel van de budgettaire kosten ten gunste komt van de gever in plaats van de begiftigde. Daarnaast is de giftenaftrek slecht uitvoerbaar voor de Belastingdienst en is het niet-gebruik significant. Tot slot komt het fiscale voordeel in grote mate terecht bij hoge inkomens.
- Een eventuele verandering in aftrektarief heeft geen invloed op de kans om te geven. De aanwezigheid van een stimulans verhoogt de geefkans al; de invulling van deze stimulans heeft geen effect.
- Bij deze evaluatie is een verkenning gedaan naar een geefsubsidie (matching). Bij de geefsubsidie ontvangt de begiftigde een subsidiepercentage dat samenhangt met de hoogte van de gift, en komt er niets ten gunste van de gever. Deze verkenning biedt een eerste beeld dat omvorming van de giftenaftrek naar een geefsubsidie toepasbaar is in Nederland.
- Bij de invoering van een geefsubsidie verbetert de uitvoerbaarheid voor de overheid en de gever, maar verslechtert de uitvoerbaarheid voor de ontvangende instellingen. De gever hoeft de giften niet meer op te voeren in de aangifte en voor de Belastingdienst neemt de uitvoeringslast af doordat er een stuk minder ontvangers zijn dan gevers om te controleren. Omdat de Belastingdienst in principe geen nieuwe niet-fiscale taken uitvoert, zou de geefsubsidie bij een andere (nieuwe) instantie moeten komen te liggen.
- Goed georganiseerde instellingen zouden aan hogere rapportageverplichtingen kunnen voldoen dan gevers, waardoor de controle op de geefsubsidie in grote mate geautomatiseerd kan plaatsvinden in plaats van handmatig. Echter, kleine instellingen en vrijwilligersorganisaties die nu al een hoge regeldruk ervaren lijken minder goed in staat een dergelijke regeling uit te voeren.
- Relevant bij een geefsubsidie is bovendien dat er organisaties zijn die bewust geen directe overheidssubsidie willen ontvangen vanwege onafhankelijkheid.
- De concreet voorgestelde beleidsopties om de doelmatigheid te verbeteren zijn de volgende:
 - Aftrektarief verlagen tot 20% (opbrengst ca. € 130 mln);
 - Periodieke en eenmalige giften gelijk behandelen (opbrengst ca. € 50-80 mln);
 - Omvormen naar geefsubsidie (vormgeving en uitvoerbaarheid nader uit te zoeken);
 - Afschaffen van de giftenaftrek (opbrengst ca. € 460 mln).

Communicatie

Uw woordvoerder is op de hoogte van het rapport.

Politiek/bestuurlijke context

Het dossier giftenaftrek/ANBI's staat maatschappelijk zeer in de belangstelling en is politiek gevoelig.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.